

Izhaja 10. in
25. dan vsa-
cega meseca.

POPOTNIK

Velja za celo
leto 3 gold. za
pol leta 1 gold.
50 kr.

List za šolo in dom.

I. leto.

V Celji, 25. oktobra 1880.

20. list.

Lastavice.

Konec.

Druga zalega je manjebrojna.

Mestna lastavica zida zunaj na poslopih vedno tako, da so gnjezda od zgoraj pred dežjem zavarovana. Od ovih domačih lastavic se razločujejo ta gnjezda v tem, da so zgoraj zazidana. Na strani imajo luknjo za vstop, in so podobna polukrogli. Zgotovljena so navadno v kakih 12 dneh in vidimo jih vsikdar več eno nad ali zraven drugega skupaj. Rabijo se dolgo. Prebivalci jih vsako leto znotraj oznažijo, če je treba popravijo in iz nova nanosijo. Jajčica — štiri de šest — so snežno bela, in se izvalijo, kakor je pri domači lastavici omenjeno.

Eno ali drugo teh gnjezd prisvoji si kaj rad naš vmazanec vrabec, v časih že precej ko je izgotovljeno. Saj je sedel sè svojo ženo na dimniku ali žlebu bližuje hiše! Oba sta se držala tako klaverno, kakor bi jima imelo že v bližnjem trenutku odklenkati, med tem pa sta zvesto opazovala delo, in kuhala v serci hūdobijo. Komaj so lastavice od izgotovljenega gnjezda zletele, da bi si malo odpočile, že sta potuhnjenca kviško, hinavski vrabec se kričē vzdigne, in hajd — na ravnost v novo gnjezdo! Vendar pa tudi pozneje pride, jajce, celo mladiče pobije in iz gnjezda pomeče in se potem sam naseli. Ko je sè svojim roparskim delom gotov, porine glavo skozi luknjo in začne prav glasno čivkati ves ponosen na svoj siloviti rop in umor. Lastavice dobro poznajo tega brezserčnega tolovaja. Zbere se jih kolikor mogoče, ter se začnejo zaletavati krog in v njegovo glavo. Zastonj! Izgnati se ne da meni nič tebi nič, on si je svest svoje varnosti in ve tudi moč svojega krepkega kljuna prav ceniti. Tu se pravi mnogokrat opustiti delo, ktero se le redkoma posreči. Slišimo tudi, da ga včasih kar zazidajo. To sicer ravno ni neverjetno; če mehko blato tako od daleč po hūdobnežu šverkajo, da jih ta s kljunom doseči ne more, je lahko kmalo oslepljen in za debelo škorjo skrit.

Moje ljubljenske lastavice opazujem že več let, tako srečen pa še nisem bil, da bi bil sam vidil jih to maščevanje izverševati. Mislim tudi, da bi jetnik pač poprej zbežal, kakor je za zmiraj v smertno kajho vzdian.

Da so varne pred njim, napravijo lastavice manjšo luknjo v gnjezdo, skozi ktero se le one, ne pa tudi debelejši vrabec zmuzniti more.

Dobljeno gnjezdo vrabec znotraj prav po svoje popravi; iz luknje seveda mora viseti slama, nitje ali kaj enakega, da ja vsakdo zapazi hudobneževo stanovanje, če že ni bil poprej tako srečen, junaškega krika ob času zmage slišati.

Pa da ne pustimo lastavic izpred oči!

Mladiči so s prva prav gerdi in vedno le zijajo.

Stariši jih serčno ljubijo, prav pridno kermijo in snažijo, kar so pa ob času Tobije že tudi znali.

Gnjezdo s poldoraslimi mladiči je lepa podoba društvenega življenja.

V tretjem tednu, od kar so zunaj jajca, že izletijo, pervikrat morebiti le na prvo bližnjo streho. Tu je skerb starišev za nje ginljiva. Glej, kako mladi otrok stermi nad novimi prikaznimi tje v en dan in ne beži pred mačko, ktera se potuhnjeno proti njemu spravlja in že sline cedi po slastni pečenki! Saj še ni skusil britkosti življenja!

Pa „čerli“ zavpije prestrašena mati nad njim, ter ga zbudi iz dobrovoljnega premišljevanja. Kmalo je oče, kmalo so sosedje priklicani in z močnim krikom začnejo preganjati smertnega sovražnika. Tega naš novinec od zdaj naprej dobro pozna, ravno tako tudi druge, s katerimi ga stariši na enak način seznanijo.

Poslednji poiščejo nar rajši primerno drevo, na ktero celo družino spravijo in potem letê kermijo. Tukaj pričnejo tudi poduk v petju, ko je časa dovolj. Spat hodijo dalje časa še v zibeljko.

V nekterih letih se valjenje tako zakasni, da pridejo stari in mladi v nevarnost. Zvlasti v severnih krajih morajo starci mnogokrat svoje mlade zapustiti, in ti potem gladu pomerjejo. Tudi stare zima večkrat prehititi. Takrat se poskrijejo v votla drevesa in podzemeljske luknje, kjer oterpnejo. Da se tu pa tam posreči, ktero zopet oživiti, je mogoče. Neresnično pa je, da bi lastavice zimo prespale, da si tudi imajo terdno življenje.

Lastavicam prištevamo hudournika ali brizgo, podhujko in zalangano, ktera dela užitna gnjezda. Nar hujši sovražniki lastavic so mačke, kune in roparske ptice, katerim posebno sokolu, tudi nar urnejša lastavica ne uide. Občudovati moramo serčnost in gibičnost teh živalic pri enakih prilikah, kajti vedno kričê neprenehoma napadajo nevarne sovražnike, in če jim tudi drugega storiti ne morejo, spravijo jih večkrat vsaj ob zaželjeni plen.

Podgane in miši stikajo za jajci in mladiči; te med drugo golaznijo terpinčijo še stenice.

Tem sovražnikom se pridruži tudi človek. Okoli Dunaja, tu pa tam v Nemčiji, Italiji in Španiji jih vsako leto na sto tisoč pokončajo, akoravno imajo n. pr. Španci pregovor: „Kdor lastavico vmori, vmori lastno mater“.

Vkrotiti se lastavice ne dajo; zaperte v ptičniku si glave razbijejo. Poskušalo se je sicer na vsak način in le enkrat se je posrečilo dve nekaj let sê slavčekovo kermo preživeti. Bile pa so ves čas žalostne, dokler niso obe vmerle.

Do konec septembra ali začetek meseca oktobra so navadno pri nas.

Kaki teden pred odhodom vadijo se skozi celi dan visoko v zraku letati. Njih zbirališče je kako visoko drevo ali visoka streha. Kadar se vsedejo, vse mergoli od njih.

Malo pred odhodom počivajo. Milo je gledati, kako stara, izkušena voditeljica izleti v zrak, zažvergoli in tako celo trumo za saboj pokliče, naj bi si še pogledale svoj dom. To se verši nekterekrali zaporedoma. Opazovalcu se zdi, kakor bi se ne mogle ločiti iz ljubega domačega kraja, ter romati v tujo daljavo, — kakor bi čutile, da so danes morda zadnjikrat tu! Pesniki, ki pojejo „da se toplih krajev veseli“ pač gotovo niso opazovali takega slovesa, sicer bi drugače zapeli. Ker je le pri nas njena zibeljka, vživa samo tu veselje, kolikor njej ga življenje ponuditi more, „topli kraji“ so njej tuji.

Proti večeru se vzdigne truma zadnjikrat visoko v zrak in — ne vidimo je več.

Primeri se, da je naenkrat zopet vse polno teh selivcev. To so tisti, ki romajo iz severnih krajev in pri nas počivajo.

Cilj potovanja je daljna Afrika. Tu letijo še pod 11° severne širokosti, kako daleč sploh, še danes ni znano. Mogoče, da preletijo zmerni pas, in da se ustanovijo še le unkraj puščave Salihari na jugu Afrike. Navadna cesta je reka Nil v Egiptu.

Pri tem potovanju preletijo kraje, v katerih kakih dvanajst verst sorodnih lastavic živi, in vendar tu ne počivajo. V indijskih ravninah in na otoku Ceylon tudi prezimijo.

Da si je daleč, vendar potrebujejo le malo dni za potovanje, ker v eni uri preletijo kakih 160 kilometrov. Greoč si počivajo nar rajši ob vodah, in pri tej priliki jih omenjeni sovražniki brez vsmiljenja morijo.

V spomladi, navadno med 1. in 15. aprilom, redko prej ali pozneje, pridejo zopet k nam nazaj.

Marsiktera se je res v prejšnji jeseni zadnjič poslovila od nas, kakor tu pa tam zapuščena gnjezda kažejo.

Pa tudi vernivše se ne najdejo vseh dobrohotnih prijateljev med ljudmi več — tudi med njimi je nemila osoda nevsmiljeno gospodarila med tem časom!

Vsekakor zdi se mi toraj naravno opravičena naša žalost pri odhodu, in veselje pri dohodu ljubih lastavic, zategadel — na srečno svidenje!

Je pa meni ali kateremu izmed mojih častitih čitateljev božja previdnost drugače odločila, tedaj naj veljajo mile Fr. Zakrajškovke besede:

„Če pa, ko prideš spet k leti.

Na oknu ne najdeš me več,

Na mojo gomilo prileti:

Tje šel tvoj prijatelj je leč!“

Miha Kokót.

Lenôba.

„Lenoba je vseh grdob grdôba“ pravi pregovor. Ona za sabo vlačí cel roj zla. Če nisi poprej še nikdar lagal, v lenôbi postaneš lažnjivec; če nisi

poprej nikomur dolžan bil, ona te zadolži čez glavo; če še ne veš, kaj je tatvina, lenoba te bode naučila krasti; če nisi še nikdar raztrgan hodil, oblačila te bode z grdimi cunjami; če še ne veš, kako je glad bridek in zima huda, lenoba te bode o tem podučila; o vsakem zlu ti bode bridke poduke dajala; poleg nje bodeš vsega dobrega željen, a nikdar ga ne bodeš dosegel, nikdar vžival.

Kaj bi rekli o človeku, koji bi bil z nami tako neusmiljen, ki bi nas oplenil dobrega imena, ki bi nas preobrnil v lažnjivce, malopridneže in potepuhe, ki bi nas sè svojim nečloveškim dejanjem tako daleč zapeljal, da bi se morali kakor ničvredni ljudje po svetu potikati, dolgeve delati ter siročino in revščino trpeti, da bi merali gladovati in druge bridkosti prenašati? Bogu in ljudem bi ga tožili kot svojega najhujšega sovražnika, kot najnevarnejšega zločinca. A vendar mnogo ljudi pozablja se v žalost in sramoto svojo toliko, da sebe v taka grda zla spravljajo in se v hude reve in nadloge obsojajo. Vprašaj li, kateri so taki ljudje? Brate, to so leni ljudje. Oni nimajo sè sabo pomilovanja in milosrčnosti; oni sebe mučijo kakor Turki nesrečno rajo.

Da bi ne zakopaval samega sebe v taka črna zla, ki ti bridko bodočnost pripravljajo, čuj! kaj modri Salomon lenemu veli: „Idi k mravlji, lenuh, opazuj njene pote in uči se pameti! Ona nima voditelja niti gospodarja, vendar pripravlja hrano sebi in svojim ter jo nabira o žetvi. Doklej hočeš, lenuh, ležati, kedaj vstati iz svojih sanj? Ko pospavaš, dremleš, polegaš, posedaš držeč križem roke, pride siromaštvo in pomarjkanje kakor oborožen sovražnik, ki te ljuto napada.“

Pustimo mravljo, pa pogledjmo še čebelo. Akoravno je slaba in mala, vendar zvesto uporablja svoj čas; celi dan leta od cveta do cveta, nabira hrano za sebe in svoje ter še v noč dela. Največa skrb jej je, da se pripravi za zimo, da se preskrbi za bodočnost. Dá, poglej malo čebelo! kako se ona brani hude siročine, kako se od nje dá osramotiti marsikateri lenuh. Učimo se od nje, kako nam je skrbeti za sebe in svoj rod!

„Zima pride kakor ostri meč“ pravi pregovor. A dobro vrlemu, delavnemu človeku, on se ne boji zime, on se je raduje, kajti ona mu v dobro dojde. Njegova hiša je polna hrane, v ničem mu ni trpeti pomanjkanja ter veselo živi čez zimo. Varčen človek si pričrva, česar potrebuje ne samo za zimo, ampak tudi za starost in čas bolezni. Kadar ga zapusti telesna moč, kadar ne more več delati, ni se mu bati hudega pomanjkanja. A gorje lenemu! njemu nič ne služi v dobro. Zima, bolezen in starost so njemu najhujši sovražniki. Vendar to še ni pol revščine, ki ga stiskuje in muči. Lenuh neprestano le životari in strada. Kakor mu je zima ostra, tako mu je poletje hudo; kakor poletje, tako tudi jesen; niti ena doba mu ni všeča in ugodna, vsak trenutek življenja mu je kazen in težava.

Ali težko in mučno je delati, izgovarja se lenuh. Kaj, mar nismo še videli, kako vrli ljudje, mladenči in deklice šalivo, sè smehom, pevaje opravljajo dela, ktera so lenuhu pretežavna? Potrudi se, brate, čez nekoliko časa bodeš videl, da se bodeš tudi ti tako dela navadil, da ti bo tudi težko delo

kakor igra in zabava. Človek, ki večidel poležava in lenuha, se pomehkuži, postane mehkužnej in najložja opravila so mu pretežavna; ali tistemu, ki je svoje telo na delo navadil, je tudi težko delo lahko; loti se ga veselo, srčno ter ga opravlja brez težav. Vzemimo pa tudi ta slučaj, da je nektero delo res težavno, da zahteva škorjica hleba od marsikterega delavca dosti znoja; je li mar boljše pomanjkanje trpeti? je li prijetnejše v siročini in stiski živeti? Ni li pomanjkanje mnogo težje nego delo? Pomislimo samo, kako sladko je, kadar delo preide in nastopi čas počitka, vživanja in blagovanja; kako se delav-nemu človeku v dnevih počitka trud in prizadevanje z veseljem bogato plačuje!

Pa čemu bi se lenuh z delom toliko mučil, saj vé več načinov, po kojih se more mnogo lože živeti? — Dokler dobri ljudje, dobri gospodarji kaj imajo, ne bode on siromak gladu vmrl. Z lažjo bode danes tega, jutri družega opeharil in tako dobro živel. Je li resnično po tem načinu lahko in dobro živeti? Aj, težko, težko! Pri vsem zvitem laganji in potepanji bo večkrat lačen kakor sit. Skušnja uči, da, kdor z lažjo kosi, večerje nima; ker „Laž ima kratke noge“. Lažnjivec hitro zgubi zaupanje, njemu se dolgo ne veruje niti daje.

Marsikteri se tudi izgovarja, da mu ni treba danes skrbeti, kaj bo jutri vžival rekoč; „Bo že Bog dal; saj Bog oblači in preživi tudi ptice pod nebom in cvetice na polji, ki nič ne delajo, ne orjejo in ne sejejo“. Tak izgovor bi veljal, ako bi človek svojo hrano tako lahko pod milim nebom pobiral kakor ptice; ako bi mu obleka na telesu rastla, kakor pticam; a človeška hrana, obleka i. t. d. se pripravlja z dolgotrajnim, dobro premišljenim delom. K temu ni vsak čas enako ugoden. Kdor ob pravem času ne seje, nima ob času žetve kaj žeti. Kdor svojega dela ob pravem času ne opravi, lahko zamudi vspeh. Včasi pridejo tudi dnevi, v kojih si človek z najboljšo voljo ne more nič pripraviti, nič zaslužiti. Kdor se tedaj ob pravem času za take dneve ne preskrbi, mora potem bridko pomanjkanje trpeti; ako ga dojde v dnevih pomanjkanja še bolezen ali starost, tedaj joj in gorjé mu! Zatoraj: delajmo, kakor da bi sto let živeli!

Ali marsikdo dela in dela po svoji moči, pa vendar le životari in strada; pravi, da nima sreče, da mu Bog ne dá dobrega vspeha, da mu je to kdo drugi zakrivil, da mu vse čez moč hodi. Taki radi druge dolžé. Se ve, da je mnogo lože druge dolžiti, kakor svojo krivdo spoznati, a jako se moti. Ni mu Bog kriv niti drugi; Bog vsakemu daje, kdor prav dela.

Nevoljni, ako dela, mar li toliko dela, kolikor treba? morda nasprotno ravno malo in to malo iz nevolje samo površno. Bog daje, ali samo tistim, ki premišljeno na svoje delo pazijo. Najpametnejim, najvrednejim Bog najrajši in največ daje. „Kjer je modrost, tam je tudi Bog, tam so vsi svetniki“, pravi pregovor. Začni samo resneje in pametneje delati in kmali se bodeš prepričal, da Bog hoče tudi tebi dasti in ti neče odtegniti vsega blagoslova. Kakor Bog ni kriv, da si zastal, tako tudi ne drugi ljudje.

Blizo Rima živel je neki seljak, Furijski, ki je imel majhno njivo, pa je več pridela na njej nego njegov sosed na svoji veliki njivi. Namesto, da bi

ta spoznal, da Furij samo zato toliko pridela, ker neutrudljivo in dobro svoje delo opravlja, si pa izmislil, da Furij „ni sam“, da „ni čist“, da „zná nekaj“, da na nekak način pridelke tujih njiv na svojo vlačí in ga za to toži. Vsled sodnikovega poziva pride delaven sosed k sodnji in sabo pripelje svojo zdravo hčerko, različno gospodarsko orodje, debele, močne vole ter reče: „Jaz sem obdolžen, da po nepoštenem načinu in z vražami plodove tujih njiv na svojo vlačim. Ne tajim, da „nekaj znam“, ali to je to-le gospodarsko orodje, ti voli in moja hčerka, s kojimi si toliko pomagam; ako bi vam mogel še tudi pokazati, kako sem se sam trudil in potil, zgodaj vstajal in pozno spat hodil, bi še mnogo mnogo več videli.“ Sodniki zatoženca pohvalijo, a njegovega praznovernega in lenega tožnika ostro posvarijo.

Ne dolžimo Boga, srečo in vraže, ampak dolžimo sebe, dolžimo svojo nespamet in lenobo; od nas samih nam vedno največa nevarnost preti.

Prav toraj pravi pregovor: „Teško je meni brez mene“; dobro tudi pravi španjolski narad: „Čuvaj me, Bog, pred mano!“

Serbski spisal Dj. Mandrović, prosto poslovenil Radoslav Škoflek.

Učne slike iz zgodovine.

(Spisuje Tone Brezovnik.)

V. Stari Slovani.

Učitelj pripoveduje: „Kraljev . . . . . drugi narodi.“ Kdo je bil vikši pri starih Slovanih? Starešina in župan. So li imeli tudi cesarje ali kralje? Koga so le najbolj slušali? So imeli obče veljavne postave? Da. Kdo jih je dajal? Ljudstvo samo. Kje? V narodnem zboru. Kaj je bil, národen zbor? Kdo je imel pravico se ga udeležiti? Vsi odrasli možki. Čemu so se zbirali v národnih zborih? Kdo je čuval, da se je postava res izpeljevala? O čem se je še v národnem zboru sklepalo? Kdo je vojake zbiral? Kam jih je odpeljal? Kdo je bil poveljnik vojakov ene županije? Kdo je vodil celo armado? Kako so ga zato imenovali? Kje so vojevodo izbrali? V národnem zboru. Koga so izbrali? Naj pametnejšega. Kako dolgo je trajala njegova oblast? Kako so vojsko imenovali? Čemu „bran“? -- Kaki so bili stari Slovani v branu? Pravi junaki. Ktero je bilo njih glavno orožje? Kako so se bojevali? Peš ali na konjih? Kako malo so jih nevarnosti strašile? Kaj so storili s premaganimi sovražniki? So bili samo Slovani taki? Kdo je sedaj v Evropi takov? (Turek) — O čem smo sedaj govorili?

16.) Naroden zbor.

17.) Bran.

Povej, kar smo o vsakem teh slišali!

Stari Slovani niso imeli cesarjev ali kraljev, nego postave dajali in o vojski skepali so sami v národnem zboru. Starešini so pazili, da so se postave izpolnjevale. Vojske stari Slovani niso sami iskali, nego vojskovali

so se le, če je bila domovina ali vera v nevarnosti. V vojski so bili prav pogumni. Vojevoda je bil eden izmed starešinov.

Učitelj pripoveduje: „Pogledimo . . . . . živali i. dr.“ kake vere so bili stari Slovani? Kaj se pravi „bili so pagani“? Kteri narodi so tudi bili pagani? Kako so Slov. svojega najvišjega boga zvali? Kaj jim je dajal Perun ali Beli bog? Vse dobro. Kaj neki? — Kdo jim je vse hudo pošiljal? Kaj n. pr.? Bolezni, sovraštvo, nesreče i.t.d. Kaj je delal Svatovit ali Triglav? Kaj so njemu na čast napravljali? Sežigamo še sedaj krese? Komu na čast? Sv. Ivanu Kerstniku. Kaka navada je toraj krese sežigati? Stara slovanska. Je li drugi narodi nimajo te navade? Ne, k večjemu v onih krajih, kjer so nekdanj Slovani prebivali. Pod čegavim vodstvom so si popotnike mislili? Kaj je Radegost storil, če kdo popotnika ni sprejel? So pa ljudje čakali, da bi še le Rad. takega brezserčneža kaznoval? — Kdo je bil Kurent? Kaj so njemu na čast obhajali? Še sedaj? Kako se je zvala boginja smerti? Kaj so njej na čast praznovali? Od kod ime „sedmina“? So še sedaj sedmine? Kedaj? Navadno takoj po pogrebu. Se je še vera na Morano ohranila? Kaj dela „mora“? Kaj storé ljudje, da bi se je obranili? Kdo mi zna napraviti „morsko nogo“? Kakšna vera je to? Staroslovanska, poganska vera; pa nekteri ljudje še sedaj terdno verujejo. Od kod neki tlačenje more? Če človek nerodno leži, se kri tako ustopi! — Kakšnega boga so imeli pastirji? Kaj je Veles skerbel? Kako je toraj pastir klical ali molil, če se mu je n. pr. ovca izgubila? Kteri bog je prebival v gozdih? Je li bil dober ali hudoben? Verujejo li še sedaj na hostnega moža? Da, nekteri celó terdé, da so ga videli. To je toraj tudi staroslov. paganska vera, ktere se je treba otresti! Kteri bog je prebival v vodi? Kaj je včasi storil? Še li zdaj verujejo v njega? Ktere bogove so si stari Slovani mislili pri studencih in v jamah stanujoče? Kakšne so bile Vile? Kaj so ljudem storévale? Še li sedaj verujejo v nje? Kje so baje tu v naši okolici stanovale? V „hudi luknji“ pri sv. Tomažu. Kaj so storile? Kmetu Dulerju so napovedovale kedaj, kam in kaj mora vsejati. Sredi zime v največjem snegu in mrazu so mu včasi velele: „Duler, sej na rebro pšenico!“ Duler je vzel žito ter šel sejat. Akoravno je pšenica po terdem in polzkem snegu daleč v dolino zletela, imel je vendar prihodnje poletje najbogatejšo žetev v celi okolici. Postal je jako bogat pa tudi prevzeten. Ko mu enkrat Vile po zimi rečejo: „Sej bob!“ jim Duler odgovori: „Kaj bom sedaj po snegu okoli hodil, čakajte, da pridejo toplejši dnovi.“ A kazen za to prevzetnost ni izostala! Vile so od tega časa izginile in z njimi tudi blagoslov Dulerjeve hiše. Njive mu niso rodile in vpogrezal se je v vedno večje in večje siromaštvo ter postal nazadnje to, kar je zdaj, — vbog kočar. — Od kod je navada, da sredpostno sredo „babo žagajo.“? — Kje so stari Slov. te bogove častili? Kaj so imeli tam nareto? Žertvenike (altarje). Kaj so svojim bogovom darovali? — O čem smo se sedaj učili?

O terminologiji v tretjem berilu.

Znabiti ustrezem učiteljstvu, da priobčim nekatere manj znane besede, ki se nahajajo v tretjem berilu, priklenivši jim nemške izraze. Tu náte prvo zbirko!

Belouška, <i>Ringelnatter</i> .	Kislec, <i>Sauerstoff</i> .
Bluščec, <i>Zaunrübe</i> .	Kislina, <i>Säure</i> .
Bober, <i>Biber</i> .	Kita (bot.), <i>Strauss</i> .
Bobnarica, <i>Rohrdrommel</i> .	Kita (zool.), <i>Sehne</i> .
Bólnica, <i>Krankenhaus</i> .	Kljunači, <i>Schnepfen</i> .
Bolnica, <i>die Kranke</i> .	Klopotača, <i>Klapperschlange</i> .
Brežnica (reka), <i>Küstenfluss</i> .	Kočnjak, <i>Backenzahn</i> .
Brusnica, <i>Preisselbeere</i> .	Kopitnik, <i>Haselwurz</i> .
Čaplja, <i>Fischreiher</i> .	Kopje, <i>Lanze</i> .
Čaša (bot.), <i>Kelch</i> .	Kosmulja, <i>Stachelbeere</i> .
Čelada, <i>Helm</i> .	Kotlina (geog.), <i>Becken</i> .
Čemž, <i>Traubenkirsche</i> .	Kragulj, <i>Habicht</i> .
Česulja, <i>Doldentraube</i> .	Krastača, <i>Kröte</i> .
Črešnja volčja, <i>Tollkirsche</i> .	Kremen, <i>Kieselstein</i> .
Čuk, <i>Steinkauz, Leichenhuhn</i> .	Kremenec, <i>Kiesel</i> .
Čutilo, <i>Sinneswerkzeug</i> .	Krhlijka, <i>Faulbaum</i> .
Detelj, <i>Buntspecht</i> .	Kristavec, <i>Stechapfel</i> .
Dotok, <i>Nebenfluss</i> .	Krog znači tudi: <i>Kreisfläche</i> .
Draga, <i>Bahn</i> .	Krogotok, <i>Kreislauf</i> .
Dren, <i>Hartriegel</i> .	Krušne gore, <i>Erzgebirge</i> .
Drob, <i>Eingeweide</i> .	Kuna belica, <i>Steinmarder</i> .
Dušec, <i>Stickstoff</i> .	Kuna zlatica, <i>Edelmarder</i> .
Dušnik, <i>Luftröhre</i> .	Ledišče, <i>Gefrierpunkt</i> .
Dvorjanič, <i>Page</i> .	Ledvica, <i>Niere</i> .
Dvoživka, <i>Amphibium</i> .	Lever, <i>Heber</i> .
Enobožec, <i>Monotheist</i> .	Lipan, <i>Aesche</i> .
Gad, <i>Kreuzotter</i> .	Lipovka, <i>Flieder</i> .
Glasilka, <i>Stimmritze</i> .	Lišaji, <i>Flechten</i> .
Gleženj, <i>Knöchel</i> .	Livkast, <i>trichterförmig</i> .
Glista, <i>Eingeweidewurm</i> .	Ljulika omotna, <i>Taumelloch</i> .
Golenica, <i>Schienbein</i> .	Lubádar smrekov, <i>Fichténborken-</i>
Grbonosec, <i>Herold</i> .	<i>käfer</i> .
Hlap, <i>Dunst</i> .	Lubádar borov, <i>Kiefernbastkäfer</i> .
Hrbtanec, <i>Wirbelsäule</i> .	Medmorje, <i>Landenge</i> .
Hrček, <i>Hamster</i> .	Mehurnjak, <i>Blasenwurm</i> .
Ikra, <i>Roggen</i> .	Mišica, <i>Muskel</i> .
Izbočen, <i>convex</i> .	Mišjek pikasti, <i>gefleckter Schierling</i> .
Jabolko, <i>Kehlkopf</i> .	Mleček, <i>Wolfsmilch</i> .
Jegulja, <i>Flussaal</i> .	Mlečnik krvavi, <i>Schöllkraut</i> .
Jerebika, <i>Eberesche</i> .	Modras, <i>Sandvipier</i> .

Mreža stopinjska, *Gradnetz*.
 Nabornjak, *Gekröse*.
 Nadlahtnica, *Oberarm*.
 Namera, *Absicht*.
 Napiljen, *gesägt*.
 Naprstec, *Fingerhut*.
 Natega = lever.
 Nepremičnica (zvezda), *Fixstern*.
 Občilo, *Verkehrsmittel*.
 Oblo, *Kugel*.
 Obist = ledvica.
 Obtok, *Kreislauf*.
 Obzor, *Horizont*.
 Odbijati, *abstossen, reflectiren*.
 Ogljenec, *Kohlenstoff*.
 Omoten, *narkotisch*.
 Oproda, *Knappe*.
 Oseka, *Ebbe*.
 Ostriž, *Flussbarsch*.
 Paglavec, *Kaulquappe*.
 Pakrog, *Ellipse*.
 Palček, *Zaunkönig*.
 Pas, *Zone*.
 Pegasta sova, *Schleiereule*.
 Pestič (bot.), *Stempel*.
 Pijavka, *Blutegel*.
 Piščal, *Wadenbein*.
 Planota gorska, *Hochebene*.
 Plavutonožci, *Robben*.
 Plazavec, *Reptil*.
 Plezavka (ptica), *Klettervogel*.
 Plima, *Fluth*.
 Plodnica, *Fruchtknoten*.
 Pocaenje, *Knistern*.
 Podimljiv, *unternehmend*.
 Podkop, *Mine*.
 Podlahtnica, *Unterarm*.
 Podlessek jesenski, *Herbstzeitlose*.
 Podočnik, *Augenzahn*.
 Pogorje, *Gebirgszug*.
 Polenovka, *Stockfisch*.
 Postojna, *Secadler*.
 Potapljavec, *Taucher*.
 Povratnik, *Wendekreis*.

Požerun, *Menschenhai*.
 Požiravnik, *Speiseröhre*.
 Prašnik, *Staubgefäß*.
 Prekop, *Kanal*.
 Preklicati koga, *ächten*.
 Prelaz, *Pass*.
 Preobjeda prava, *Eisenhut*.
 Preživači, *Wiederkäuer*.
 Prhutar, *Flatterthier*.
 Priba, *Kiebitz*.
 Pritok, *Zufluss*.
 Prodovje, *Gerölle*.
 Prvotne Alpe, *Uralpen*.
 Razhudnik, *Nachtschatten*.
 Razkolnik, *Sectirer*.
 Robida, *Brombeerstrauch*.
 Rovka, *Spitzmaus*.
 Salata smradljiva, *Giflattich*.
 Sapnik = dušnik.
 Sedlo (geog.), *Sattel, Joch*.
 Sekavec, *Schneidezahn*.
 Sér, *Lämmergeier*.
 Sesalka, *Pumpe*.
 Skrajnik, *Pol (bei Magneten)*.
 Skurš, *Garteneberesche*.
 Slanik, *Häring*.
 Sljuka, *Waldschnepfle*.
 Smokulja, *glatte Natter*.
 Sobol, *Zobel*.
 Som, *Wels*.
 Som morski, *Haifisch*.
 Sopremičnica, *Nebenp'anel*.
 Soteska, *Engpass*.
 Srčnik, *Herzbeutel*.
 Srebot, *Walдреbe*.
 Stalnica, *Fixstern*.
 Strela kamena, *Bergkrystall*.
 Sulec, *Huchen*.
 Svét (ber. 55.), *Himmelskörper*.
 Svojestvo, *Eigenschaft*.
 Šipečeje, *Hagebutte*.
 Škrge, *Kiemen*.
 Škriljast, *schieferig*.
 Tečaj, *Pol*.

Tečajnik, *Polarkreis*.
 Tečajni sij, *Polarlicht*.
 Težišče, *Schwerpunkt*.
 Tok, *Strom, Strömung*.
 Toplina, *Temperatur*.
 Trak (svetlobni), *Lichtstrahl*.
 Trakulja ozka, *langgliedriger Bandwurm*.
 Trnoljica, *Schlehdorn, Schwarzdorn*.
 Trobelika mala = pasji peteršilj, *Gartenschierling*.
 Tulenj, *Seehund*.
 Udav, *Riesenschlange*.
 Uharica, *Ohreule*.
 Umetalnost, *Kunst*.
 Uvet, *Bedingung*.
 Valovanje, *Wellenbewegung*.
 Vbočen, *concau*.
 Velikonočnica, *Küchenschelle*.
 Virh = kopitnik.
 Viza = beluga, *Hausen*.
 Vodeneč, *Wasserstoff*.
 Volčin, *Seidelbaststrauch*.

Vož, *Aeskulapssnatter*.
 Vranica, *Milz*.
 Vrelišče, *Siedepunkt*.
 Vresek, *Heidekraut*.
 Vrvež, *Gährung*.
 Vzporednik, *Parallelkreis*.
 Vztrepetači, *in Schwingung gerathen*.
 Vžigalica, *Zündhölzchen*.
 Zaklopnica, *Deckel, Ventil*.
 Zapestje, *Handwurzel*.
 Zelenica, *Grünspan, Oase*.
 Zenica, *Pupille*.
 Zlatica-kuna, *Edelmarder*.
 Zlatica-riba.
 Zlatica (bot.), *Hahnenfuss*.
 Znojnice, *Poren*.
 Zobnik, *Pilsenkraut*.
 Zvok, *Schall*.
 Železovec, *Eisenerz*.
 Žile privodnice, *Venen*.
 Žile odvodnice, *Arterien*.
 Živec, *Nerv*.
 Živelj, *Element*.

P. Končnik.

Druga zbirka

Anton M. Slomškovihi izrekovi o poduku in odgoji.

(Nabral Tone Brezovnik.)

32.

Malo pomaga lepo polje, če je mladina pusta celina; tudi žlahtno trsje rodovitno drevje kaj ne zda, če so mladenči divjaki, deklice ternate samoraselke. Dobro šole je potreba vsem, posebno mladim ljudem, slabi ljudje delajo hude čase. V taki fari, srenji in hiši, ki prave šole nima, je vedna zima; glava takih ljudi je puščava, serce pa led; truplo sicer živi, pa kaj pomaga, ker duša spi večne smerti žalostno spanje. In vendar ljudje večjidel šolo tako malo obrajtajo. (Drob. 1856 str. 222.)

33.

Šola je lepa, draga reč, ako je živa za Boga in za domovino. Oživeti pa šolo imajo učitelji, gospoda duhovska in šolska. So učeniki terdi ko les in merzli ko kamen, tudi mladina odreveni; ima oči, pa ne vidi, ima ušesa, pa ne sliši, ima serce, pa ne občuti ne svoje ne drugih potrebe; taka šola in pa ledena jama, cerkvi in domovini več škoduje, ko hasni. (Drob 1850 str 209.)

34.

Oholite se s šolami kolikor radi, obrekujte stare, hvalite nove, postavite jih kar premorete, priganjajte učitelje, poskušajte učence: boljih ljudi izpodredili ne boste, dokler dvojna vjima: žganje in tobak, človeški rod gnjusí. Dokler mati hčerko po žganje pošilja in ji kruh vanj pomakati da, dokler oče sinu fajfo dovoli in mu celo tobaka napravi, tako dolgo raste slab, červiv zarod betežnikov in pa hudodelcev. Mladenča, ki očetu denar vzame in za tobak izda — hčerko, ki rada žganje ima, nobena šola popravila ne bo. Bog pomagaj! (Drob. 1851 str. 214.)

35.

Ne pustite deklet brez potrebnega nauka rekoč: „I čemu je dekletom šola; vsaj ne grejo na vojsko!“ Dekletom je šola bolj potrebna, kot fantom, to da drugačna mora biti, kakor za mladenče. Ne bo dobrih gospodinj, ne poštenih žen, ne pametnih, skerbnih mater, tudi ne bo srečnih hiš. Žena tri vogle derži — in dobra ženka se težko dobi, ako dekleta pravega podučjenja nimajo. (Drob, 1846 str. 182.)

36.

Hočeš pridne otroke imeti, moraš šibo v roke vzeti; brez šibe ni bilo dobrih otrok in jih ne bo. (Drob. 1853 str. 223.)

37.

Pridna šola ima trojna biti, se doma začeti, v učilnici napredovati, v cerkvi pa doverševati; ako ena teh spodleti, vse tri kaj ne zdajo. (Drob. 1856 str. 222.)

38.

Hočeš otroke za sveto vero oživeti, moraš tudi ti za sveto vero goreti; vsaj se iz ledu ogenj ne vkreše. (Drob. 1851 str. 214.)

39.

Kerščanske nauke lahko vsakdo daja, kdor jih zna; učence za božje reči le on obudi, ki ima svoje serce vneto božje ljubezni. — Takih mater in očetov pa močno pogrešamo, takih učiteljev premalo imamo. (Drob. 1851 str. 214.)

40.

Kadar tvoje dete kaj pregreši, ne zamudi ga lepo in modro posvariti; pa ne preklinjati, ne v jezi nad njim razbijati, da ga ne pohujšaš in kujati se ne učiš. (Drobt. 1857 str. 6.)

Konec prih.

Tretja štajarska deželna učiteljska konferenca.

Konec.

Drugo glavno zborovanje pričelo se je 13. septembra ob dveh popoldne.

Gospod J. Drescher govori o vprašanji „Podrobna določba § 38 šolskega in učnega reda“. V svojem govoru omeni, kedaj naj so domače konference, kako se naj vodijo, kaj se naj pri njih obravnava, kako se naj učitelji medsebojno pri njih obnašajo in koncem še nekaj besed doda, kako se naj šolski

vodje splošno proti svojim součiteljem vedejo. Njegov govor je bil jako pohvalno sprejet in ker nij nobenih predlogov stavil, obljubi predsednik, da bode glavne točke njegovega govora vsem šolskim vodjam poslal, ktere naj potem za podlago domačim konferencam služijo.

Potem poroča gospod F. Maurer o vprašanji „Ali se naj v šolska nizanila tudi sodbe o šolskem obiskovanji vzamejo? Po kterih načelih se je za slučaj, da bi se to vprašanje potrdilo, ravnati“. On se izreče proti takim sodbam ter se njegovi predlogi po kratkem razgovorjanji sprejmejo.

Prideta še dva samostalna predloga na versto. L. Pauer predlaga: „Udje tretje deželne učiteljske konference si naj po svoji moči prizadevajo, da se po vseh krajih bukvarne za prosti narod ustanovijo“. G. Nikl nasvetuje: „Pri sestavi deželnega šolskega sveta se naj tudi na učitelje na narodnih in mestnih šolah ozira.“ Oba predloga se sprejmeta. S tem je bilo drugo glavno zborovanje o $\frac{1}{2}$ 4 popoldne končano.

Na dnevnem redu tretjega glavnega zborovanja, ki se je pričelo 14. o 9 $\frac{1}{4}$ uri dopoldne, bilo je najvažnejše vprašanje: „Sestava podrobnih učnih načrtov za eno- dvo- in trirazrednice oziroma na novo izšle nemške in slovenske čitanke“. Za to vprašanje sta bila dva odseka voljena, da se o njem popred posvetujeta, eden odsek za šole z nemškim in drugi za šole sè slovenskim učnim jezikom. V odseku za šole sè slovenskim učnim jezikom so delali gg. Baumgartner, Bobisut, Kropelj, Lopan, Moge, Robič in Romih. Sestava, kakor jo je odsek za šole z nemškim učnim jezikom predlagal, sprejela se je brez vsega čitanja celotno. Če ravno je odsek za slovenske šole jako marljivo delal (njegova seja, pri kateri je bil tudi sestavitelj slovenskih čitank, g. profesor Končnik, navzoč, je trajala štiri ure), vendar nij bilo mogoče to vprašanje povoljno rešiti, ker je „Tretje berilo“ še le v zadnji uri dobil. V imenu odseka stavil je torej g. Bobisut sledeči predlog:

Glede na to, da je pri sestavi učnih načrtov „Tretje berilo“ neogibno potrebno, to berilo je pa odsek še le v zadnji uri dobil; glede na to, da še nij določeno, po koliko ur na teden se naj drugi deželni jezik podučuje, da se torej tudi ne ve, koliko ur na teden še za učni jezik ostaja; glede na to, da odsek nij imel na razpolaganje sklepov okrajnih učiteljskih konferenc zadevajočih učne načrte, na ktere bi se bil odsek po ukazu visokega deželnega šolskega sveta od 4. marca t. l. št. 845 upirati zamogel; koncem glede na to, da se brez trde podloge ničesar popolnega, uporabnega in stanovitnega ustvariti ne more, predlaga odsek: Današnja deželna učiteljska konferenca naj ne sestavlja podrobnih učnih načrtov za šole sè slovenskim učnim jezikom.

Odsek pa nikakor ne prezira velikii važnosti učnih načrtov ter dalje predlaga:

Danes se naj voli poseben odbor, kteremu bode naloga, da izdela podrobni učni načrt za eno- dvo in trirazrednice na podlagi učnih načrtov, ki bi jih naj sestavile domače konference in šolska vodstva, ko že bode „Tretje berilo“ izšlo ter da naj ta učni načrt visokemu deželaemu svetu za odobrenje predloži. Šolskim vodstvam se naj dotična povabila pošljejo.

Oba predloga se sprejmeta in se v odbor za sestavo podrobnih učnih načrtov za šole sè slovenskim učnim jezikom volijo gg. Ambrozič, Bobisut, Kropelj, Lopan, Janko, Robič in Škoflek. S tem je bilo tretje glavno zborovanje o 11¹/₄ uri končano.

Pri zadnjem zborovanji ob 2 popoldne govoril je K. Sket o vprašanji: „Ali se naj v narodni šoli tudi risanje zemljevidov goji? On govori o nazorih za zemljepisni pouk in pride do zaključka, da je risanje zemljevidov tudi v narodni šoli mogoče in koristno; samo preveč se ne sme na to ozirati, ker primanjkuje časa. Na eno- dvo- in trirazrednicah pa se naj risanje zemljevidov le na to skrči, kar je naj potrebnejšega. On govori dalje o važnosti vzorcev (modelov), prilagojenih zemljepisnemu poduku, pokaže v dveh učnih izglelih (Drava od spodnjega Dravberga do Središča in zemljepisni načrt Štajarske dežele), kako se naj risanje zemljevidov v narodni šoli goji ter priporoča v tej zadevi sestavek v Pädagogium 11. zvezek, leto 1879, izdano po Dittes-u in *Dr. Wetzstein's Bericht über die internationale Ausstellung in Paris im Jahre 1878.*

Njegovi dotični predlogi kakor tudi predlogi g. Trunk-a se sprejmejo.

Ker je s tem dnevni red doveršen, sklene predsednik sè serčnimi besedami konferenco, posebno povdarjaje, da ga jako veseli, da se je vse tako lepo in mirno zvršilo; zahvali se poročevalcem i zapisnikarjema za njihov trud ter pozivlje koncem navzoče, naj kakor pri otvorjenji, tako tudi pri zaključku konference Nj. Veličanstvu, Preuzvišenemu vladarju nazdravijo. G. Konschegg nazdravi namestniku in drugi gospod predsedniku in vodju tretje štajarske učiteljske konference. S tem je bila konferenca končana, ktera bode gotovo obilo sadu prinesla in za daljni razvoj domovinske narodne šole ugodna; kajti pokazali so vsi učitelji, da imajo srce za narod in za domovino.

Pri konferenci je bilo navzočih 78 voljenih udov, vsi okrajni šolski nadzorniki, ravnatelji učiteljišč v Gradci in Mariboru ter ravnatelj Graških mestnih šol (*Bürgerschule*). —h.

Dopisi.

Kranj. Ker me šolske knjižnice posebno zanimivajo, sem marljivo pozvedaval, kje se v tukajšnjem šolskem okraji za nje narbolj skerbi. Ali na vsem Gorenjskem sem našel, da se le v nekterih šolah nekoliko skerbi za šolske knjižnice, drugod se pa popolnoma zanemarjajo. V tej zadevi bi gg. učitelji lahko veliko več storili kakor storijo. Saj Vrtec-a bi ne smela nobena šolska knjižnica pogrešati. K čemu se spisujejo lepe slovenske knjige za mladino, če se ne skerbi za to, da bi se prebirale? Če so v šolski knjižnici, jih pa lahko učenci dobè in prebirajo. Tako bi lahko bila vsaka šola tudi ud družbe sv. Mohora, ktera vsako leto za šolsko knjižnico dosti sposobnih knjig izdaja. Do zdaj so za ude vpisane le nektere šole in sicer v Kranji, Mavčičah, Cerkljah, Predvoru, Žabnici in Poljanah. Gotovo malo število izmed toliko šol! To je jasni dokaz, kako malo se skerbi za duševno hrano mladine.

Da bi bil kateri učitelj celo ud Slovenske Matice, to je še pa redkeja prikazen. V Kranjski dekaniji sta le dva, v Loški pa jeden. Učiteljski Tovarš se le tu in tam nahaja, Popotnik je pa tukaj pri učiteljih bela vrana, neznan ptujec. Kako je v sedanjem napredovalnem času mogoče z vspehom delovati v šoli, če se učitelj le malo ali nič ne briga za to, kar se v šolskih zadevah počenja, ostane v ganka za prihodne rodove. Same šolske buklice ne zadostujejo učitelju. Treba je tedaj, da se predramimo in posnemamo marljive narodne učitelje v Ljubljani in na spodnjem Štajarskem. Če bomo edino le v *Schulzeitung* modrosti iskali, bomo v kratkem daleč zaostali. Svet napreduje.

Sicer je res, da imamo učitelji pri pičlih dohodkih zmirom dosti stroškov, pa toliko se le še da prihraniti, da si omislimo najpotrebnejše slovenske knjige in šolske časnike. Izobražujmo se vedno sami, da nam bo mogoče po izkušanih navodih zvedenih strokovnjakov mladino dobro poučevati in na ljudstvo, med katerim živimo, blažilno upljevati. To zahteva naš poklic, naša čast. Pokažimo svetu, da gorenjski učitelji nismo zaspanci, marveč vneti možje za omiko našega ljudstva!

Novice in druge stvari.

(Kratek pregled stanja šolstva na Štajarskem od l. 1877—1879.) (Konec.)

Stroški za ljudsko šolo so iz deželne šolske zaloge znašali :

	1877	1878	1879
Za plačo in remuneracije učiteljstva	775.616	779.009	806.506
„ poduk v žen. roč. delih	42.764	37.703	32.833
„ starostne doklade	35.774	38.022	41.905
„ posebne remuneracije	612	1.031	1.202
„ podpore	775	560	1.015
„ okraj. učit. knjižnice	3.214	3.741	3.517
„ „ „ konference	4.861	6.104	1.226
„ dežel. „ „	1.463	340	—
„ razne stvari	2.057	11.761	761
in kapitaliziranje	—	1.980	1.702
Skupaj	867.135	880.251	890.667 gld.

Kar se posebej stalnega plačila učiteljstva tiče, vzelo se je v proračun za 1880 l. 817.000 gld. in za l. 1881 pa 890.000 gld. Kakor je knjigovodstvo zračunilo, bodo v blizo osmih letih vse sistemizirane učiteljske službe z usposobljenimi učitelji napolnjene in bodo tedaj stroški za stalne učiteljske plače znašali 1,300.000 gld.

(**Pokojninska zaloge štajarskih učiteljev,**) ki obstoji od leta 1871, se lepo množi in akoravno so se pokojninske plače od 2023 gld. leta 1871 zvišale na 53.328 gld. leta 1878, so se pa tudi dohodki te zaloge od 62.359 v prvem na 106.625 gld. v zadnjem imenovanih let zvikšali.

(**Dohodki normalne šolske zaloge,**) od l. 1871 v oskerbnistvu dežele, zadostujejo, da se vsi potrebni stroški pokrijejo.

(**Vis. ministerstvo je dovolilo**), da se na celjski gimnaziji učenci I. razreda v dva oddelka razdelijo.

(**K skušnji za učiteljsko sposobnost**) v Ljubljani 18. okt. se je oglasilo 35 učiteljev in učiteljic.

(**Tretje berilo za ljudske šole**), kterega smo tako željno pričakovali, je prišlo v c. kr. zalogi šolskih knjig na Dunaji ravnokar na svitlo. Danes omenimo le to, da smo s to knjigo naredili lep korak v napredku na šolskem polji, kajti še le s pomočjo novih čitank bo slovenskim šolam mogoče zadovoljiti sedanjim tirjatvam. Več prihodnjič.

(„**Tisoč in ena noč**“) 3. snopič je prišel pri g. Krajec v Novem mestu na svitlo. Dobi se za 20 kr. po pošti pa za 22 kr.

(**Vabilo k zborovanju celjskega učiteljskega društva**) v četrtek, dne 4. novembra t. l. Dnevni red: 1. O oblikoslovji. (Gov. g. Miklavec.) 2. Začetne vaje v čitanji. (Razpr. g. Rupnik.) 3. Poročilo o letošnjem glavnem zborovanju štaj. dež. uč. društva. (*Lehrerbund.*) 4. Nasveti. Odbor.

(**Vabilo.**) V četrtek, 4. novembra ima Ptujsko učiteljsko društvo svoje redno mesečno zborovanje. K obilemu vdeleževanju vabi vljudno — Odbor.

(**Vabilo.**) Ormuško učiteljsko društvo bo 11. novembra v Ormužu zborovalo po sledečem dnevnem redu. 1. Zapisnik zadnje seje. 2. O ustanovljenju in uredovanju šolskih bukvarnic. Govori g. Strenkl. 3. Prednosti osemletnega šolskega obiskovanja. Govori gosp : Majcen jun. K obilni udeležbi vabi — Odbor.

Spremembe pri učiteljstvu.

Na spodnjem Štajarskem. Gosp. Franjo Čeh za učitelja iz Loč k sv. Jarneju pri Kenjicah. G. J. Večaj za pomožn. učitelja iz Rečice v Žavec, G. Blaž Čebul je stopil začasno v pokoj. Na njegovo mesto pride izpr. uč. kand. g. Fr. Acler iz Celovca. G. J. Mešiček pride iz Pišec v Brežice za podučitelja; g. Kotnik iz Žavca k sv. Duhu pri Lučah; g. Pavel Leitgeb v Grižah je postal nadučitelj v Ločah. — Na Kranjskem: V Trnovo pride gospod Janez Okorn. V Senožeče pride za III. učitelja gospod Matija Hiti iz Orehka, v Orehek pa pojde g. Šimen Hiti, do sedaj učitelj na Razdertem. Spraš. učit. kand. g. g.: France Sešark III., in Jožef Göderer IV. učitelj na deški šoli v Kočevji; France Ivanc in Anton Lapajne na deški šoli v Ribnici. Spraš. učit. kand. gđč. Marija Steiner, začasna učiteljca na Razdertem. G. Alojzij Sezun, bivši pom. učitelj v Kočevji, na Rob, g. Jakob Marn iz Drage (Suchen) v Preser (stalno), spraš. učit. kand. gđč. Marija Blahna začasno v Staro Loko (Alttag), g. Janez Vresic iz Banjaloke na Drago (zač.); gpdč. Ana Kaiser, iz deške na dekliško šolo v Ribnici, g. Anton Berlan, pom. učit., iz Roba v Ambrus. G. Anton Loker, vodja na 2 razredni šoli v Stari Loki, je stopil v pokoj. G. Jože Dolinar iz Žabnice v Mavčiče (stalno). V Postenji ostane g. J. Krajnc. — Na Koroškem; G. Vinko Zagode pride iz Bistrice v Rožni dolini v Šent Il na Dravi.

Slavne krajne š. svete in čestito učiteljstvo prijazno opozorjemo na našnji inserat knjigoteržca Drexel-na.

Teofil Drexel-novo

knjigoterštvo in zaloga šolskih knjig in drugih šolskih reči.

Slavnim c. kr. šolskim oblastnijam, osobito krajnim šolskim svetom kakor tudi čestitemu učiteljstvu naznanjam, da se dobijo pri meni razun vsakoverstnih šolskih knjig tudi razne šolske tiskovine, kakor: „Razrednica“ (Klassenbuch) „Tednica“ (Wochenbuch), „Zapisnik“ (Katalog) i. dr. ktere imam v zalogi slovenske in slov.-nemške.

Posebno pa opozorujem g. učitelje in sl. krajne šolske svete

na nove „Zamudnice“

(Schulversäumniss-Verzeichnisse),

ktere sem poslovenil, ter tako uredil, da učitelju ne bo treba vsakikrat po dvakrat učencev in starišev pisariti, verh tega pa bodo imeli novi izkazi celoletni pregled šolskih zamud, kar po sedanjih ni bilo mogoče.

Tudi te „Zamudnice“ sem založil v slovensko nemškem jeziku.

Teofil Drexel,

knjigoteržec.

V Celji, 1. oktobra 1880.